

“Sevmek için kan bağı gerekmiyor”

Koruyucu Aile, Evlat Edinme Derneği Başkanı Ülkü Akdeniz: “En çok sorulan soru ‘Bir başkasının çocuğunu sevebilir miyim?’. Bunu yaşadıkça anlıyor insan. Evet, sevilir, hem de çok sevilir inanın. Sevmek için kan bağı gerekmiyor ki...”

Biyolojik çocuk sahibi olmayı tercih etmemiştim, çünkü aklımda hep ‘Neden bunca çocuk yuvalarda büyürken ben bir gün bu çocuklardan birinin annesi olmayayım?’ sorusu vardı” diye anlatıyor hikayesinin başlangıcını Koruyucu Aile, Evlat Edinme Derneği (KOREV) Başkanı Ülkü Akdeniz. Yaklaşık 4 yıl önce gazeteci Mutlu Tönbekici’nin koruyucu aile olduğunu duyup sistemden haberdar olması değiştiriyor hayatlarını. Araştırıyor ve eşiyile birlikte “Neden olmasın, yapabiliriz” kararı alarak başvurularını yapıyorlar. İncelemeler sonrası ise o zamanlar 2 aylık olan ilk kızıyla yaşamaya başlıyorlar...

KOREV’le yolunuz nasıl kesişti?

Kızımızla tanışma anımız biyolojik ebeveynlerin bebeklerini kucaklarına aldıkları ilk an gibi muhteşem duygularla doluydu. Kızıma kavuştuğumuz ilk günden itibaren başlayan, onda gözlemlediğimiz olumlu değişimi, bize getirdiği mutluluğu, manevi tatmini, aile olmanın aslında kan bağıyla değil can bağıyla olduğunu gördüm. Aklıma takılan bir soru da geride kalan onca çocuğa ne olacaktıydı. Sürekli araştırdım ve 2005’te Prof. Dr. Neşe Erol önderliğinde kurulmuş olan Koruyucu Aile, Evlat Edinme Derneği’ne (KOREV) ulaştım. Birlikte yola çıktık. Yaklaşık 1.5 yıldır da derneğin başkanım.

“Yuvada zaten kardeşlerdi”

Başka bir kız çocuğuna da koruyucu aile olmuşsunuz yakın zamanda..

Kızım biraz büyüdükten sonra bir kardeşi daha olması gerektiğini düşünüyordum. Artık koruyucu aileliği çok iyi biliyordum ve bir çocuğun daha annesi olmaya, hayatımıza dokunmasına hazırdım. Kızımla sürece hazırlandıktan sonra başvurumuzu yaptık. Yaklaşık iki ay önce de ikinci yavrumuzla buluştuk. İkinci kızım ne tesadüftür ki ilk kızımla bulduğum günlerde Atatürk Çocuk Yuvası’nda gördüğüm; ancak iki bebeğe bakmak konusunda kendime güvenemediğim için cesaret edip birlikte yaşamayı göze alamadığım bebektir. Onlar zaten yuvada kardeşi, şimdi yine buluştular.

Eve uyum sağlama süreci nasıl oldu?

Elbette birbirimize uyum süreci yaşıyoruz henüz. Tüm biyolojik çocuk sahibi aile ve çocukları gibi hayatımız. Bazen sakin, bazen gürültülü, bazen kardeş kavgalarının olduğu, bazen sarılıp öpüştükleri, bazen benim tahammülümün kalmadığı, bazen de mutluluktan ağladığım... Hayatın ta kendisinin içindeyiz yani. Ben onlarla hayata daha bağlıyım, daha yaşanır bir dünya için umutla çalışabiliyorum.

Duygusal olarak da yoğun bir süreç.

Aslında duygusal anlamda biyolojik olarak sahip olacağınız bir bebeği beklemekten farkı yok sürecin. Farklı olarak en çok sorulan soru “Bir başkasının çocuğunu sevebilir miyim?” Bunu yaşadıkça anlıyor insan genelde. Evet, seviliyor, hem de çok seviliyor inanın. Sevmek için kan bağı gerekmiyor ki. Biyolojik çocuk sahibi olduğu halde koruyucu aile olan birçok aile de sevgilerinin hiçbir farkının olmadığını ifade ediyor. Ayrıca “Yeterli olabilecek miyim, nasıl bir çocuk olacak, beni sevecek mi; neler yaşamış olabilir, bunlarla baş edebilecek miyim?” gibi birçok sorunun kafanızda olduğu bir yandan da sistemi anlamaya çalıştığınız bir süreç. Heyecan, merak

bazen de endişelerin olduğu bir dönem. Koruyucu aile olmak için başvurudan itibaren yaklaşık 6 ay ile 1 yıl arasında bir zaman dilimi gerekiyor zaten. Bir nevi kalpten doğuma hazırlanma dönemi.

“12 bin çocuk bekliyor”

Bu süreçte biyolojik ebeveyn yeniden devreye girebilir mi?

Bir önemli soru da bu. Biyolojik ebeveynin şartlarını düzelterek çocuğu istemesi, devletin bunu uygun görmesi öyle az görülen bir olay ki... Sanırım yüzde birin altındadır bu geri döndürülme oranları. Biz de diyoruz ki giderse yine onu seven biyolojik anne babasına gidecek. Üstelik ona sevgi ve destek vermiş olacaksınız. Buna değmez mi?

Evlad edinmede 40 yaş sınırının kaldırılması üzerine konuşuluyor.

Ömrün uzadığı bir çağdayız. Gelişmiş ülkelerde de 40 yaş sınırı yok. Ancak ülkemizde yasal mevzuattaki boşluklar, evlat edinme statüsündeki çocuk sayısının az olması gibi sebeplerle, evlat edinmek için mevcut bekleme sürelerinin bile 2-5 yıl arasında değişmesi göz önüne alındığında yaş sınırının kalkması başvuru sayısını artıracak ve bekleme sürelerini uzatacaktır. Bu uygulama, gerekli yasal mevzuat, teknik altyapı ve ekip konusundaki eksikliklerin de düzenlenmesiyle verimli olacaktır.

Sistemdeki kayıtlı çocuk sayısı nedir?

Evlad edinme rakamları yıllara göre değişiyor, ancak ortalama her yıl 700 çocuk evlat edindiriliyor. Koruyucu ailelik için 0-18 yaş grubunda devlet korumasında olan ve evlat edindirilemeyen yaklaşık 17 bin çocuğumuz var. Bunlardan şu anda yaklaşık 5 bin 500 çocuğumuz koruyucu aile yanında. Yani hala 12 bin civarında çocuğumuz aile sıcaklığına sahip olmadan büyüyor.

Koruyucu ailenin farkı nedir?

Koruyucu aile olma ile evlat edinme arasındaki farklar nelerdir?

25-65 yaş aralığında, T.C. vatandaşı, düzenli bir geliri olan herkes koruyucu aile olabilir. Evli ya da bekar, kadın ya da erkek, çocuklu ya da çocuksuz kişiler de koruyucu aile olmak için başvurabilir. Koruyucu aileye uygun çocuklar devlet koruması altındadır ve biyolojik ebeveynleri vardır. Toplu bakım modellerinde devlet tarafından bakılırken bizler koruyucu aile olunca birlikte sürekli evimizde yaşamaya başlarız ve aynen biyolojik çocuğumuzla olduğu gibidir yaşamımız. Tüm sorumluluğu bize aittir, bizlere anne-baba derler. Çocuğun adı ve soyadı değiştirilemez, yasal mirasçımız olamaz. Evlat edinmede ise terk edilmiş ya da biyolojik ebeveynin rıza vermiş olduğu çocuklar evlat edinme statüsündedir. Mahkeme kararı ile evlat edinilir ve adı değiştirilebilir, soyadınızı alır, yasal mirasçınız olur.

*Özge Tabak / ozge.tabak@milliyet.com.tr

*26.11.2017 tarihli Milliyet Gazetesi Pazar ekinde yer alan röportaj.